ISSN 2786-5274 (Print)
DOI:10.52058/2786-5274-2025-1(41)

Наукові перспективи
Видавнича група

Прийміть наші
найщиріші вітання
зі світлим святом
зимової казки -

ДНЕМ СВЯТОГО МИКОЛАЯ!

Нехай прекрасні зимові
свята принесуть мир і
злагоду!

Наукові інновації та передові технології

СЕРІЯ "ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ"
СЕРІЯ "ЕКОНОМІКА"
СЕРІЯ "ПРАВО"
СЕРІЯ "ПЕДАГОГІКА"
СЕРІЯ "ПСИХОЛОГІЯ"

Merry Christmas
and happy new year

№ 1(41) 2025

Всеукраїнська Асамблея докторів наук із державного управління

у рамках роботи Видавничої групи «Наукові перспективи»

«Наукові інновації та передові технології»

(Серія «Управління та адміністрування», Серія «Право», Серія «Економіка», Серія «Психологія», Серія «Педагогіка»)

Випуск № 1(41) 2025

Київ – 2025

Ukrainian Assembly of Doctors of Sciences in Public Administration

within the work of the Publishing Group «Scientific Perspectives»

«Scientific innovations and advanced technologies»

(Series « Management and administration», Series «Law», Series «Economics», Series «Psychology», Series «Pedagogy»)

Issue № 1(41) 2025

Kyiv – 2025

ISSN 2786-5274 Print
УДК 001.32:1 /3](477)(02)

DOI: https://doi.org/10.52058/2786-5274-2025-1(41)

«Наукові інновації та передові технології» (Серія «Управління та адміністрування», Серія «Право», Серія «Економіка», Серія «Психологія», Серія «Педагогіка»): журнал. 2025. № 1(41) 2025. С. 1322.

Рекомендовано до друку Президією Всеукраїнської Асамблеї докторів наук з державного управління (Рішення від 06.01.2025, № 4/1-25)

Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації: серія КВ № 24962-14902Р від 13.09.2021 р.

Журнал видається за наукової підтримки: Інституту філософії та соціології Національної Академії Наук Азербайджану (Баку, Азербайджан), громадської організації «Асоціація науковців України», громадської організації «Християнська академія педагогічних наук України» та громадської організації «Всеукраїнська асоціація педагогів і психологів з духовно-морального виховання».

Згідно наказу Міністерства освіти і науки України від 30.11.2021 № 1290 журналу присвоєно категорію "Б" із права

Згідно наказу Міністерства освіти і науки України від 01.02.2022 № 89 журналу присвоєно категорію "Б" із педагогіки

Згідно наказу Міністерства освіти і науки України від 07.04.2022 № 320 журналу присвоєно категорію "Б" із економіки та державного управління

Згідно наказу Міністерства освіти і науки України від 20.06.2023 № 768 журналу присвоєно категорію "Б" зі спеціальностей 073 - менеджмент, 076 - підприємництво та торгівля, 015 - професійна освіта

Згідно наказу Міністерства освіти і науки України від 23.08.2023 № 1035 журналу присвоєно категорію "Б" зі спеціальності 053 - психологія

Наукове видання включено до міжнародної наукометричної бази Index Copernicus, міжнародної пошукової системи Google Scholar та до міжнародної наукометричної бази даних Research Bible.

Журнал заснований з метою розвитку вітчизняного наукового потенціалу у галузях державного управління, права, економіки, психології, педагогіки та його інтеграції у світовий науковий простір, шляхом оприлюднення результатів наукових досліджень.

Головний редактор:

Романенко Євген Олександрович — доктор наук з державного управління, професор, Заслужений юрист України, полковник Центрального науково-дослідного інституту Збройних Сил України, Президент громадської наукової організації «Всеукраїнська асамблея докторів наук з державного управління» (Київ, Україна)

Харчук О.Г., Колотвін Р.Ю. 641
ДІДЖИТАЛІЗАЦІЯ ЛОГІСТИЧНИХ ПРОЦЕСІВ В УКРАЇНІ: ВИКЛИКИ, МОЖЛИВОСТІ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

Христенко Л.М., Цюпа О.П. 653
СИСТЕМА ПРОГРАМНО-ЦІЛЬОВОГО БЮДЖЕТУВАННЯ: ПРИНЦИПИ ТА ШЛЯХИ ВПРОВАДЖЕННЯ

Чижишин О.І. 666
ПІДПРИЄМНИЦТВО В УМОВАХ ФІНАНСОВОЇ САНАЦІЇ: ПРОБЛЕМНИЙ АСПЕКТ

Юр'єв В.О. 679
ФАКТОРИ УСПІХУ ТРАНСПОРТНОЇ ЛОГІСТИЧНОЇ СИСТЕМИ НА ПРОМИСЛОВОМУ РИНКУ УКРАЇНИ

СЕРІЯ «Педагогіка»

Dibrova V.A., Dukhanina N.M., Hrabar O.V. 694
ADVANCING FOREIGN LANGUAGE PROFICIENCY: THE INTEGRATION OF MULTIMEDIA TOOLS IN HIGHER EDUCATION

Бержанір А.Л., Ящук Т.А. 705
ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ НАВИЧОК ПРОЄКТНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Біда О.А., Олешко П.С., Чичук А.П., Кучай Т.П. 715
ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ ДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОЇ ВЗАЄМОДІЇ В УМОВАХ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ

Бутенко Н.С. 724
АЛГОРИТМІЧНИЙ ПІДХІД ДО ВИВЧЕННЯ ВИЩОЇ МАТЕМАТИКИ

Ван Чжо 733
СТАНОВЛЕННЯ І РОЗВИТОК ДИЗАЙНУ ВІЗУАЛЬНОЇ КОМУНІКАЦІЇ В КИТАЇ

Голубєва І.В., Дуб О.Б., Васютинська Є.А. 746
ФУНКЦІОНУВАННЯ АНГЛІЦИЗМІВ В ОСВІТНІЙ СФЕРІ: РОЛЬ МОВИ У ФОРМУВАННІ СУЧАСНИХ ЗНАНЬ

Гончар Г.І. 755
ОРГАНІЗАЦІЯ СПОРТИВНО-МАСОВОЇ ТА ГУРТКОВОЇ РОБОТИ

Граб М.В., Алмашій Е.В., Тягур А.В. 763
ІНТЕГРОВАНИЙ ПІДХІД ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ У ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ КЛЮЧОВИХ ТА ПРЕДМЕТНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ НА УРОКАХ ПРИРОДНИЧИХ ДИСЦИПЛІН

УДК 37.013.73

https://doi.org/10.52058/2786-5274-2025-1(41)-705-714

Бержанір Анатолій Леонідович кандидат соціологічних наук, доцент кафедри соціальних і правових дисциплін, Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини, м. Умань, тел.: (04744) 3-45-82, https//orcid.org/0000-0002-3224-5008

Ящук Тетяна Анатоліївна кандидат економічних наук, доцент кафедри менеджменту, маркетингу та управління бізнесом, Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини, м. Умань, тел.: (04744) 3-45-82, https://orcid.org/0000-0001-7359-5867

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ НАВИЧОК ПРОЄКТНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Анотація. У статті досліджено сутність характеристик процесу формування навичок проєктної діяльності у здобувачів вищої освіти як важливого складника їх теоретичної і практичної фахової підготовки. У сучасних умовах формування професійних компетентностей майбутніх фахівців стає чинником суспільного розвитку. За таких обставин першочерговим стає завдання формування навичок, які здобувачі можуть використовувати у подальшій праці.

Визначено, що проєктна діяльність сприяє формуванню здібностей здобувачів, підтримці їх інтересу та мотивації до пізнавальної діяльності. Навчання основам проєктування під час освітнього процесу сприяє розвитку необхідних знань, умінь і навичок, дає змогу здобувачам сформувати необхідні їм компетенції і стати сучасними фахівцями.

Констатовано сутність методу проєктування як комплексного методу навчання, який дає можливість організації освітнього процесу на основі інтересів і нахилів здобувачів, надаючи їм змогу проявити самостійність в організації та контролі своєї навчальної діяльності. У процесі підготовки проєкту вони самостійно здобувають знання, вчаться їх використовувати для вирішення пізнавальних і практичних завдань, розвивають комунікативні та дослідницькі навички.

Обгрунтовано сутність проєктування та основні вимоги до впровадження методу проєкту у контексті викладання професійних дисциплін в умовах вищої освіти.

Вказано на зростання ролі науково-педагогічних працівників у проєктному навчанні, які забезпечують визначення мети, завдань проєкту, консультування здобувачів, надання необхідних ресурсів, оцінювання результатів проєкту та визначення рівня досягнення поставлених цілей.

Акцентовано на значущості проєктної роботи як дидактичного засобу, який є інтегративним видом діяльності в освітньому середовищі університету. Вона поєднує елементи пізнавальної, дослідницької, комунікативної, теоретичної та практичної діяльностей і забезпечує координацію різних аспектів процесу навчання.

Показано основні напрями удосконалення системи формування навичок проєктної діяльності у здобувачів вищої освіти як ключового компоненту сучасної освітньої системи, що дозволяє їм отримати компетентності, яких потребує ринок праці.

Ключові слова: проєктна діяльність, проєкт, здобувачі вищої освіти, науково-педагогічні працівники, професійна підготовка, навички проєктної діяльності, освітній процес.

Berzhanir Anatolii Leonidovych Candidate of Sociological Sciences, Associate Professor of the Department of Social and Legal Disciplines, Pavlo Tychyna Uman State Pedagogical University, Uman, tel.: (04744) 3-45-82, ehttps//orcid.org/0000-0002-3224-5008

Yashchuk Tetiana Anatoliivna Candidate of Economic Sciences, Associate Professor of the Department of Management, Marketing and Business Administration, Pavlo Tychyna Uman State Pedagogical University, Uman, tel.: (04744) 3-45-82, https://orcid.org/0000-0001-7359-5867

THEORETICAL BASIS FOR THE FORMATION OF PROJECT ACTIVITY SKILLS IN HIGHER EDUCATION STUDENTS

Abstract. The article examines the essence of the characteristics of the process of forming project skills in higher education students as an important component of their theoretical and practical professional training. In modern conditions, the formation of professional competencies of future specialists is becoming a factor of social development. In such circumstances, the task of developing skills that students can use in their future work becomes a priority.

It has been determined that project activities contribute to the formation of students' abilities, support their interest and motivation for cognitive activity. Teaching the basics of design during the educational process contributes to the development of the necessary knowledge, skills, and abilities, allows students to develop the competencies they need and become modern professionals.

The article states the essence of the project method as a comprehensive teaching method that makes it possible to organize the educational process based on the interests and inclinations of students, allowing them to exercise independence in organizing and controlling their learning activities. In the process of preparing a project, they independently acquire knowledge, learn to use it to solve cognitive and practical problems, and develop communication and research skills.

The essence of design and the main requirements for the implementation of the project method in the context of teaching professional disciplines in higher education are substantiated.

The author points out the growing role of academic staff in project-based learning, which ensures the definition of the goal, objectives of the project, advising students, providing the necessary resources, evaluating project results, and determining the level of achievement of the goals.

The article emphasizes the importance of project work as a didactic tool, which is an integrative activity in the university educational environment. It combines elements of cognitive, research, communicative, theoretical and practical activities and ensures coordination of various aspects of the learning process.

The article shows the main directions of improving the system of forming project skills in higher education students as a key component of the modern educational system, which allows them to acquire the competencies required by the labor market.

Keywords: project activity, project, higher education students, research and teaching staff, professional training, project skills, educational process.

Постановка проблеми. У сучасних умовах формування професійних компетентностей здобувачів вищої освіти стає визначальним чинником подальшого розвитку соціальної, наукової, економічної та професійної діяльності. Із широким впровадженням новітніх технологій ринок праці зазнає значних змін, так само як і потреби та запити людей. У цьому контексті стандартні методи здобуття знань відходять на другий план, а першочерговим стає завдання формування навичок, які здобувачі можуть використовувати як особистий досвід.

Навички проєктування використовуються не тільки у природничих науках, а й практично у всіх сферах величезної кількості технічних і гуманітарних професій. Проєктування є найефективнішим інструментом для створення нових технологій, формування моделей вирішення різноманітних соціальних і культурних проблем та реалізації людського потенціалу.

Застосування методу проєктування допомагає суспільству обробляти великі обсяги інформації, встановлювати та враховувати потреби та інтереси різних поколінь, виявляти проблеми та знаходити оптимальні шляхи їх вирішення. Цей процес також сприяє самовизначенню молоді та розвитку особистісних якостей, які дають змогу бути конкурентоспроможними на ринку праці та займати відповідну соціальну позицію у суспільстві.

Усі ці сутнісні характеристики мають велике значення у системі університетської освіти. Це пов’язано з тим, що ефективне формування фундаментальних знань і практичних навичок майбутніх фахівців, їх професійний розвиток і компетентність стають значущими пріоритетами їх фахової підготовки.

Актуальність дослідження процесу формування навичок проєктної діяльності у здобувачів вищої освіти обумовлена сучасними вимогами, які ставлять перед суспільством і ринком праці цифровізація та стрімкий розвиток технологій. Успішна реалізація професійної діяльності у багатьох сферах вимагає не лише теоретичних знань, але й уміння працювати над реальними проєктами, розв'язувати комплексні проблеми, працювати у команді, управляти ресурсами та приймати ефективні рішення.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Сутність та особливості проєктування як одного із значущих інструментів технологій розвитку у своїх працях обгрунтовували багато вітчизняних учених. Так, теоретико-методологічні основи проєктної діяльності в освітньому процесі досліджували П. Атаманчук, В. Безрукова, А. Вдовиченко, І. Волков, В. Галузинський, В. Докучаєва, А. Касперський, О. Киричук, В. Краєвський, О. Лігоцький, В. Костіна, Л. Лебедик, Є. Литвиновський, Г. Романова, О. Савченко, В. Сидоренко, В. Стрельнікова, А. Терещук, Л. Хоменко, А. Цимбалару, С. Ящук та інші науковці.

Логіку, механізми, моделі та специфіку практичної реалізації проєктної діяльності у контексті педагогічного менеджменту розробляли О. Батечко, Т. Башинська, Л. Василевська, Л. Ващенко, М. Гриньова, Л. Даниленко, І. Єрмаков, В. Жадько, О. Зосименко, І. Зязюн, С. Ізбаш, Л. Лук'янова, Н. Матяш, В. Паламарчук, М. Пелагейченко, О. Пєхота, Л. Пироженко, І. Підласий, І. Радомський, С. Шевцова, Є. Шиянова, С. Яценко та інші учені.

Разом з тим, потребують подальшого наукового дослідження питання формування у здобувачів цілісної системи умінь і навичок проєктної діяльності. Необхідність розвитку критичного мислення, креативності, схильності до інновацій потребує пошуку і використання в освітньому процесі новітніх методичних підходів. Сучасні педагогічні технології сприяють перетворенню пасивного засвоєння знань на активне їх застосування, стимулюючи індивідуальний розвиток здобувачів та підготовку до майбутніх реальних професійних викликів.

Метою статті є дослідження сукупності характеристик процесу формування навичок проєктної діяльності у здобувачів вищої освіти як важливого складника їх теоретичної і практичної фахової підготовки.

Виклад основного матеріалу. Проєктна діяльність сприяє формуванню здібностей і потенціалу здобувачів, підтримці їх інтересу та мотивації до пізнавальної та дослідницької діяльності. Навчання основам проєктування, яке здійснюється під час освітнього процесу, сприяє розвитку необхідних знань, умінь і навичок, дає змогу здобувачам сформувати необхідні їм компетенції та стати особистостями із якостями сучасного фахівця. Основними чинниками, які визначають значущість такого дослідження є:

1. Зростання ролі проєктного підходу у сучасному світі. Проєктна діяльність стає ключовою у багатьох професійних галузях. Вона вимагає інтеграції знань і розвитку системного мислення.

2. Запит ринку праці і забезпечення конкурентоспроможності. Роботодавці віддають перевагу фахівцям, які володіють навичками розробки, реалізації та управління проєктами.

3. Поширення компетентнісного підходу у вищій освіті. Реформування університетської освіти передбачає розвиток soft skills, зокрема, комунікації, критичного мислення, тайм-менеджменту, що є невід'ємними складовими проєктної діяльності.

4. Реалізація цифрової трансформації освіти. Використання цифрових технологій та платформ вимагає нових підходів до організації навчання, у тому числі, у межах проєктної діяльності.

5. Формування мотивації здобувачів освіти. Проєктна діяльність сприяє підвищенню зацікавленості здобувачів у навчанні через практичне застосування знань, що відповідає сучасним педагогічним підходам.

Таким чином, дослідження процесу формування навичок проєктної діяльності сприяє удосконаленню методик навчання, адаптації освітніх програм до вимог сучасного суспільства та підвищенню конкурентоспроможності випускників на ринку праці.

Метод проєктування – це комплексний метод навчання, який забезпечує можливість організовувати освітній процес на основі інтересів здобувачів, надаючи їм змогу проявити самостійність у плануванні, організації та контролі своєї навчальної діяльності і, таким чином, створити запланований продукт. Це дослідницька технологія, яка дозволяє сформувати у здобувачів досвід творчої діяльності. Під час роботи над проєктом формується інтерес і потреба творчого пошуку. У процесі підготовки проєкту вони самостійно здобувають нові знання з різних джерел, вчаться використовувати набуту інформацію для вирішення пізнавальних і практичних завдань, розвивають комунікативні навички, працюючи в групах, розвивають дослідницькі навички.

Український учений І. Радомський [1, с. 116] стверджує: «Основні ідеї класичного проєктування являються підґрунтям педагогічного проєктування, які можна сформулювати так: проєктування – це керований процес, що являє собою систему зі складною внутрішньою структурою; значний вплив на ефективність проєктування здійснює зовнішнє середовище; керована проєктна діяльність містить варіативну та неваріативну складові; основою проєктування є системний підхід; ефективність проєктування розглядається як співвідношення докладених зусиль і отриманого результату».

Проаналізувавши різноманітні теоретичні підходи учених до визначення сутнісних особливостей педагогічного проєктування, І. Каньковський [2, с. 193–194] вирізнив такі його витлумачення:

– обмірковування того, що повинно бути;

– мисленнєва діяльність, яка визначає майбутній процес та результат перетворення дійсності зурахуванням природних і соціальних законів, на основі вибору й прийняття рішень;

– цілеспрямоване створення нових, але доцільних форм діяльності, свідомості й мислення людей спочатку за допомогою випереджувальних уявлень, а далі шляхом реалізації відповідного проєкту;

– феномен, якнайтісніше пов'язаний із цілеспрямованими перетвореннями усоціумі, який виникає як результат взаємодії нових тенденцій у розвитку педагогічної теорії та інноваційній педагогічній практиці;

– змістовне, організаційно-методичне, матеріально-технічне і соціально-психологічне оформлення реалізації цілісного рішення педагогічного завдання;

– один із напрямків діяльності в освіті, що забезпечує розв'язання конкретних соціально-педагогічних завдань на підставі даних фундаментальних теорій;

– конструювання теоретичних і нормативних моделей на основі загальної теорії;

– акт структурування майбутньої діяльності або початковий стан майбутньої діяльності;

– цілеспрямована діяльність людини чи колективу людей задля вирішення завдань удосконалення або створення освітніх систем іпроцесів підготовки фахівців.

Провідними передумовами впровадження проєктної діяльності у сфері освіти, на думку С. Яценко [3], можна вважати таке: по-перше, це комплексний характер освітнього проєкту, що передбачає можливість залучення до такої форми роботи практично всіх учасників освітнього процесу; по-друге, створення та реалізація проєктів у процесі підготовки майбутніх педагогів дозволяє охоплювати поле різноманітних проблем, завдань, дій, спрямованих на формування професійної компетентності майбутніх учителів (керівників, психологів, соціальних працівників); по-третє, саме проєктна діяльність вимагає засвоєння широкого спектру гуманітарного знання; по-четверте, такий вид діяльності в умовах навчання педагогічного ЗВО передбачає створення тимчасових колективів, діяльність яких має ґрунтуватися на принципах поваги, взаємодопомоги, взаєморозуміння тощо.

Проєктування в умовах вищої освіти є сучасним і надійним інструментом для розвитку мети і завдань освітнього процесу. основними із яких є:

– пдготовка до майбутньої професійної діяльності. Робота над проектами імітує реальні виробничі ситуації, допомагаючи здобувачам розвивати необхідні для успішної кар'єри навички.

– зв'язок теорії з практикою – проєкти дозволяють здобувачам застосовувати теоретичні знання на практиці, розуміючи їхню актуальність та значення;

– розвиток навичок XXI століття – навчання проєктуванню розвиває ключові навички (критичне мислення, креативність, співпраця, комунікація, вирішення проблем, здатність до адаптації тощо);

– індивідуалізація навчання – проєкти дають можливість враховувати індивідуальні інтереси та здібності кожного здобувача, що підвищує мотивацію до навчання;

– створення інноваційних рішень – участь у проєктах стимулює здобувачів до пошуку нових ідей та розробки інноваційних рішень.

До основних вимог впровадження методу проєкту у контексті викладання професійних дисциплін ми віднесли такі:

– наявність значущого у дослідницькому, творчому контексті завдання, що потребує інтегрованих знань, дослідницького пошуку його вирішення;

– практична, теоретична, пізнавальна значущість передбачуваних результатів;

– самостійна (індивідуальна, парна, групова) робота здобувачів освіти;

– структурування змістовної частини проєкту (з визначенням поетапних результатів);

– застосування дослідницьких методів: визначення проблеми, відповідних завдань дослідження, висування гіпотези їх вирішення, обговорення методів дослідження, оформлення кінцевих результатів, аналіз отриманих даних, підведення підсумків, коригування, висновки (використання під час дослідження методу «мозкової атаки», круглого столу, статистичних методів, творчих звітів, перегляд презентацій тощо) [4].

Сучасна соціокультурна ситуація, для якої характерні плинність, швидка зміна багатьох стереотипів, поява нових парадигм, вимагає від науково-педагогічних працівників адекватного реагування шляхом коригування наявних і розробки нових методичних підходів, педагогічних прийомів тощо [5].

У проєктному навчанні зростає роль науково-педагогічного працівника, який виступає у ролі ментора, забезпечуючи виконання таких робіт:

1. Визначення мети, завдань та критеріїв оцінювання проєкту.

2. Надання необхідних ресурсів – забезпечення здобувачів інформацією, матеріалами, інструментами тощо.

3. Консультування здобувачів.

4. Оцінювання результатів проєкту, визначення рівня досягнення поставлених цілей.

Л. Козак [6] вказує, що для ефективного застосування методу проєктів необхідно дотримуватися відповідних педагогічних умов: 1) значущість в дослідницькому і творчому плані проблеми та її усвідомлення учасниками навчально-виховного процесу (магістранти повинні усвідомлювати теоретичну і практичну значущість завдань для їх професійного зростання); 2) професійна спрямованість та реальність виконання запропонованих завдань (проекти мають бути пов’язані з майбутньою професійною діяльністю і мати практичне значення); 3) структуризація змістової частини проекту (чітке планування етапів виконання проекту); 4) самостійність магістрантів у виконанні проектів (важливо чітко встановити обсяг і зміст самостійної

роботи кожного учасника проекту); 5) використання дослідницьких методів; 6) суб'єкт–суб'єктна взаємодія учасників навчально-виховного процесу; 7) ресурсно-диференційований підхід до використання проектних методик, що передбачає урахування можливостей викладача та рівня підготовленості й індивідуальних особливостей магістрантів; 8) адекватність системи контролю за виконанням проекту відповідно до складності завдань (форми та методи контролю повинні бути методично обґрунтованими).

В освітньому середовищі університету проєктна робота як дидактичний засіб є інтегративним видом діяльності, що поєднує елементи пізнавальної, професійної, дослідницької, комунікативної, педагогічної, теоретичної та практичної діяльностей і забезпечує координацію різних аспектів процесу навчання (змісту, методів, процедур тощо).

Як сучасна педагогічна технологія, навчальне проєктування виконує подвійну функцію: з одного боку, це педагогічний метод, а з іншого – засіб практичного застосування набутих знань і навичок. Таким чином, проєктна діяльність пов'язує теорію і практику у навчанні здобувачів.

У процесі проєктної діяльності, наголошує І. Чистовська [7], у студентів формуються уміння та навички проектування майбутньої педагогічної діяльності; розвиваються комунікативні здібності, коли обговорюються творчі завдання, організуються консультації науково-педагогічних працівників, захищаються власні ідеї; особистісні – креативність, гнучкість мислення; соціальні – толерантність до думки інших, здібності до колективної діяльності тощо. Це дозволить, на нашу думку, здійснювати їм педагогічну діяльність на високому рівні педагогічної компетентності.

Разом з тим, під час освітнього процесу науково-педагогічним працівникам необхідно зважати на проблеми, які можуть виникнути у процесі навчання проеєктуванню. Серед них, зокрема, можуть бути такі:

– необхідність великої кількості часу – реалізація проєкту вимагає значних часових витрат як від здобувачів, так і від викладачів;

– відсутність досвіду у здобувачів, що може ускладнювати процес навчання;

– труднощі в оцінюванні, бо оцінювання проєктів є складнішим завданням, ніж оцінка традиційних форм освітньої діяльності здобувачів.

Формування навичок проєктної діяльності у здобувачів вищої освіти є ключовим компонентом сучасної освітньої системи, що дозволяє їм отримати практичні компетентності, яких потребує ринок праці. Для удосконалення цього процесу можна визначити кілька основних напрямів:

1. Удосконалення освітніх програм, зокрема, шляхом інтеграції міждисциплінарного підходу та включення проєктних завдань, які об'єднують знання із різних освітніх компонентів. Також важливим є оновлення змісту навчальних дисциплін (включення сучасних кейсів, реальних проєктів із бізнесу чи соціальної сфери тощо).

2. Розвиток співпраці з роботодавцями та професіоналами галузі – організація спільних проєктів із підприємствами, стартапами чи громадськими організаціями, проведення гостьових лекцій та семінарів із практиками галузі та створення програм стажувань і дуальної освіти.

3. Використання інноваційних педагогічних технологій:

– впровадження методики проєктного навчання: формування команд, розробка планів проєкту, презентація результатів;

– технології змішаного навчання за допомогою онлайн-платформ для спільної роботи над проєктами;

– стимулювання критичного мислення і пошук нестандартних рішень.

4. Забезпечення ресурсами для проєктної діяльності (створення лабораторій, програмне забезпечення, цифрові платформи для управління проєктами тощо).

6. Підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників – навчання педагогів сучасним підходам до проєктної роботи, їх участь у реальних проєктах, мотивування до впровадження інноваційних методик через гранти, премії, конкурси.

8. Поглиблення міжнародної співпраці (участь здобувачів у міжнародних проєктах і програмах обміну, впровадження міжнародних стандартів і сертифікатів у проєктній діяльності).

Впровадження цих напрямів дозволить підготувати здобувачів вищої освіти до успішної реалізації себе у професійній діяльності та суспільстві.

Висновки. Поширення проєктного підходу у системі вищої освіти та підтримка викладацьких і студентських ініціатив забезпечить належний методичний супровід професійної підготовки, формування професійної еліти з потенціалом наукової творчості та самоосвіти, досягнення інноваційних освітніх цілей університетів, пов’язаних з професійною та соціальною мобільністю.

Формування навичок проєктної діяльності є стратегічно важливим завданням закладів вищої освіти, спрямованим на підготовку здобувачів до професійних і життєвих викликів, забезпечення їхньої мобільності на ринку праці.

Подальший розвиток наукових досліджень у галузі формування навичок проєктної діяльності є важливим для удосконалення освітнього процесу, підготовки фахівців, здатних ефективно працювати в умовах динамічних змін. Актуальними є розробка теоретико-методологічних основ формування проєктних компетентностей, інноваційних методик навчання, вивчення впливу на освітній процес цифрових платформ і програмного забезпечення для управління проєктами.

Реалізація цих напрямів сприятиме створенню ефективних освітніх практик, підвищенню якості підготовки здобувачів та формуванню системного підходу до вивчення проєктної діяльності в університетах.

Література:

І. Радомський І. Ретроспективний аналіз сутнісних характеристик базових дефініцій проєктування у сфері освіти. *Український педагогічний журнал* . 2024. № 1. С. 114–120.

2. Каньковський І. Є. Система професійної підготовки інженерів-педагогів автотранспортного профілю : монографія. Хмельницький : Цюпак А. А., 2014. 561 с.

3. Яценко С. Формування професійної компетентності майбутніх учителів у процесі підготовки до проєктної діяльностІ. *Нові технології навчання*. 2022. № 96. С. 186–191. URL: http://journal.org.ua/index.php/ntn/article/view/338/386 (дата звернення: 28.12.2024).

4. Волошина О. В. Формування відповідального ставлення до системи педагогічних цінностей у майбутніх учителів. *Вісник науки та освіти*. 2023. №1(7). С. 421–431. URL: http://perspectives.pp.ua/index.php/vno/article/view/3611 (дата звернення: 30.12.2024).

5. Бержанір А. Л. Формування філософсько-методологічної культури майбутніх докторів філософії. *Соціальна робота та соціальна освіта*. 2021. Вип. 2 (7). С. 299–308. DOI: https://doi.org/10.31499/2618-0715.2(7).2021.244869 (дата звернення: 2.01.2025).

6. Козак Л. В. Застосування проектних технологій у підготовці майбутніх викладачів дошкільної педагогіки і психології. *Педагогічний процес: теорія і практика*. 2013. Вип. 1. С. 54–64. URL: https://pptp.kubg.edu.ua/images/2013.pdf (дата звернення: 2.01.2025).

7. Чистовська І. П. Проектна діяльність як засіб формування педагогічної компетентності майбутніх інженерів-педагогів. *Вісник Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут». Філософія. Психологія. Педагогіка.* 2007. № 3. URL: http://novyn.kpi.ua/2007-3-2/28_Chistovska.pdf (дата звернення: 3.01.2025).

References:

1. Radomskyi, I. (2024) Retrospektyvnyi analiz sutnisnykh kharakterystyk bazovykh definitsii proiektuvannia u sferi osvity [A Retrospective Analysis of the Essential Characteristics of the Basic Definitions of Design in Education]. *Ukrainskyi pedahohichnyi zhurnal – Ukrainian Pedagogical Journal*, 1, 114–120 [in Ukrainian].

2. Kankovskyi, I. Ye. (2014) Systema profesiinoi pidhotovky inzheneriv-pedahohiv avtotransportnoho profiliu [System of professional training of engineers-teachers of motor transport profile]. Khmelnytskyi : Tsiupak A. A. [in Ukrainian].

3. Yatsenko, S. (2022) Formuvannia profesiinoi kompetentnosti maibutnikh uchyteliv u protsesi pidhotovky do proiektnoi diialnostI [Formation of professional competence of future teachers in the process of preparing for project activities]. *Novi tekhnolohii navchannia – New teaching technologies,* 96, 186–191. Retrieved from http://perspectives.pp.ua/index.php/vno/article/view/3611 [in Ukrainian].

4. Voloshyna, O. V. (2023) Formuvannia vidpovidalnoho stavlennia do systemy pedahohichnykh tsinnostei u maibutnikh uchyteliv [Forming a Responsible Attitude to the System of Pedagogical Values in Future Teachers]. *Visnyk nauky ta osvity – Bulletin of Science and Education,* 1(7). 421–431. Retrieved from http://perspectives.pp.ua/index.php/vno/article/view/ 3611 [in Ukrainian].

5. Berzhanir, A. L. (2021) Formuvannia filosofsko-metodolohichnoi kultury maibutnikh doktoriv filosofii [Formation of the philosophical and methodological culture of future doctors of philosophy]. *Sotsialna robota ta sotsialna osvita – Social work and social education,* 2(7), 299–308. Retrieved from https://doi.org/10.31499/2618-0715.2(7).2021.244869 [in Ukrainian].

6. Kozak, L. V. (2013) Zastosuvannia proektnykh tekhnolohii u pidhotovtsi maibutnikh vykladachiv doshkilnoi pedahohiky i psykholohii [Application of project technologies in the training of future teachers of preschool pedagogy and psychology]. *Pedahohichnyi protses: teoriia i praktyka – Pedagogical process: theory and practice*, 1, 54–64. Retrieved from https://pptp.kubg.edu.ua/images/2013.pdf [in Ukrainian].

7. Chystovsjka, I. P. (2007) Proektna dijaljnistj jak zasib formuvannja pedaghoghichnoji kompetentnosti majbutnikh inzheneriv-pedaghoghiv [Project activity as a means of forming the pedagogical competence of future engineer-teachers]. *Visnyk Nacionaljnogho tekhnichnogho universytetu Ukrajiny «Kyjivsjkyj politekhnichnyj instytut». Filosofija. Psykhologhija. Pedaghoghika – Bulletin of the National Technical University of Ukraine «Kyiv Polytechnic Institute». Philosophy. Psychology. Pedagogy,* 3. Retrieved from http://novyn.kpi.ua/2007-3-2/28_Chistovska.pdf [in Ukrainian].